

kyst (især Sydgrønlands) af Ting stammende fra Grønlands Østkyst og —, hvad mærkeligere er, — fra Kysterne af det fjerne Østsibirien og Alaska, idet den ovennævnte Polarstrøm langs Grønlands Østkyst er en Fortsættelse af en Havstrøm, som fra de sidstnævnte Kyster Vest og Øst for Beringsstrædet sætter nordover gennem Polarbassinet. At saaledes nogle Sager hidrørende fra det ved de nysibiriske Øer forliste Ekspeditionsskib »Jeanette« i 1884 blev fundne ved Julianehaab, at det af Dr. Rink i sin Tid erhvervede paa Sydgrønlands Vestkyst opskyllede fremmede Kastetræ paavistes at hidrøre fra Alaskaeskimøer, og endeligt at de aarligt paa Grønlands Vestkyst opskyllede Masser af naturligt Flydebrænde paaviseligt stamme fra sibiriske Skove, disse tre Kendsgerninger vare jo nogle af Fridtjof Nansen's vigtigste Præmisses for den geniale Ide, som laa til Grund for hans Polarrejse i 1893—96.

BESØG HOS STORTRAPPERNE (OTIS TARDA).

AF

O. HAASE.

Et Par Mil Vest for Berlin strækker sig i en Bredde af 8—12 Km. i østvestlig Retning en sumpet Egn, »das Havelländische Luch«, som i tidligere Tid var næsten utilgængelig, men blev afvandet for omtrent 200 Aar siden; de Grøfter og Kanaler, som ere anlagte i dette Øjemed, have en Længde af 532 Km. Nu til Dags indeholder Mosen fortrinsvis Enge, i ringere Grad Agerland, og Engene ere for Størstedelen, i det mindste til visse Aarstider, kun tilgængelige for dem, som ikke ere bange for et Par vaade Fødder.

Ønsket om at lære Trapperne at kende, førte mig til denne Egn. Da jeg vel kan gaa ud fra, at dette Tidsskrifts Læsere ville have særlig Interesse for denne Fuglear, vil jeg i den følgende Skildring af mit Møde med Trapperne kun ganske overfladisk behandle de andre Fuglearter, som jeg traf i Eggen.

Efter at jeg, oftest i Selskab med min Ven Krüger, flere Gange paa forskellige Steder i den omtalte Egn forgæves havde søgt efter Trapperne, skulde Forsøget gentages paa et andet Sted. Den 20 November 1907 tog vi ud sammen med et Med-

lem af vor Forening, M. Götzche, som netop opholdt sig i Berlin paa den Tid, for at gøre et nyt Forsøg. En iskold Vind blæste hen over den træløse Flade, og det ensformige Landskab gjorde under den mørke Efteraarshimmel Indtryk af en trøstesløs Ørken; men vi anspændte trods det ugunstige Vejr vor Opmærksomhed. Jordbundsforholdene vare ofte ret vanskelige, jævnlig maatte vi for at fuldføre vor Plan gaa over vejløse Stubmarker eller tilfrosne Enge, og først efter en længere Vandring opnaaede vi det første Resultat: vi fandt et større Antal Trappefjer, spredte over et ret stort Terrain, og fik saaledes i det mindste Sikkerhed for, at Trapperne havde opholdt sig her. Et tomt Hus gav os i nogen Tid Læ for den kolde Vind, og tillige brugte vi det til deri at koge vore medbragte Konserves.

Af andre Fugle saa vi nogle faa Urhøns (*Tetrao tetrix*), en Stor Tornskade (*Lanius excubitor*), flere Skader (*Pica caudata*), en Skovskade (*Garrulus glandarius*), Flokke af Krager (*Corvus cornix*), talrige Flokke af Graaænder (*Anas boscas*), hvorimellem maaske opholdt sig andre Andearter, nogle Sjæggere (*Turdus pilaris*), nogle Flokke Agerhøns (*Perdix cinerea*), en Musvaage (*Buteo vulgaris*) og en Falk.

Først 28 Maj 08 kunde vi igen besøge Egnen. Men hvor havde Foraaret forvandlet disse Ørkener! Overalt yppig Plantevækst og Blomsterpragt. Over Engene flyver Storspoven (*Numenius arquatus*) med dens fløjtende Flo-ith, Lærken (*Alauda arvensis*) stiger syngende mod Himlen, Bynkefugl (*Praticola rubetra*), Tornirisk (*Cannabina linota*), Gulspurv (*Emberiza citrinella*), Tornsanger (*Sylvia cinerea*), Sivsanger (*Acrocephalus phragmitis*) og Rørsanger (*A. arundinaceus*), lade deres Stemme høre, Taarnfalk (*Falco tinnunculus*) og Blaahøg (*Circus cyaneus*), svæve i Luften, Urhaner flyve op foran os, Gul og Hvid Vipstjert (*Motacilla alba* og *M. flava*) spadserer omkring paa Jorden, Gøgens (*Cuculus canorus*) Raab lyder, nogle Storke (*Ciconia alba*), Krager, Stære (*Sturnus vulgaris*) og Graaænder lader sig se; i en lille Trægruppe flyver en Skade fra Reden og enkelte Ringduer (*Columba palumbus*) kurre, medens en Græshoppesanger (*Locustella naevia*) lader sin svirrende Sang høre. Ogsaa havde vi den Glæde at se en Flok paa 13 Traner (*Grus cinerea*), i en Afstand af omtrent 400 Meter. De stod roligt paa en Eng eller løb langsomt omkring med lange Skridt; men da der viste sig Mennesker i det fjerne, blev de urolige, strakte Halsen

langt ud, opløftede et Skrig og fløj sluttelig bort. Men Lykken var os gunstig denne Dag; nær ved Tranerne, tildels endog iblandt dem, opdagede vi de saa længe forgæves søgte Trapper, ialt 8, hvoriblandt nogle ret store, altsaa sikkert Hanner, og en mindre. De forholdt sig rolige og lod sig slet ikke forstyrre af os, men vi stod ogsaa et Par Hundrede Meter borte paa en Dæmning, som ofte befærdedes af Mennesker og Vogne.

Samme Dag saa vi endnu flere Gange Trapper men i ringere Tal. Kl. 4 Eftmd. blev det Regn, hvilket tvang os til at søge til den nærmeste Landsby. Vejen derhen er beplantet med gamle høje Træer og gaar paa et Stykke igennem Løvskov, ligesom der ogsaa i Byen selv er en Slags Park. Saaledes blev det os muligt at føje endnu nogle Arter til de allerede omtalte. Vi saa følgende Arter eller hørte deres Sang: Vibe (*Vanellus cristatus*), Rødrygget Tornskade (*Lanius collyrio*), Havesanger (*Sylvia hortensis*), Graa Fluesnapper (*Muscicapa grisola*), Solsort (*Turdus merula*, Bogfinke (*Fringilla coelebs*)), Forstuesvale (*Hirundo rustica*), Kornværpling (*Emberiza miliaria*), og endelig henrykkede Nattergalen (*Luscinia vera*) os med sin vidunderlige Sang. Vi erkendte med Tilfredsstillelse, at Fugle- og Plantelivet ogsaa kan give en øde Egn Ynde; for en Naturven, der bor midt i Hovedstaden og kun om Søndagen har Tid til Udflugter, forhøjer det overordentlig hans Glæde ved Naturen, naar han som her kommer i en Egn, der ligger fjærnt fra den almindelige Søndagsfærdsel, og hvor kun ganske spredte Smaagrupper af Huse forraade Menneskenes Nærhed, og ikke hvert andet Skridt en Beværtning vinker med Dansemusik og Gøgl.

Den 7 Juni vare vi igen i Egnen. De prægtige Nøkkeroser prydede Kanalerne, og derimellem lyste Kabbeleirnes gule Blomster, medens Engene prangede med en broget Blomsterpragt. Det var mørkt i Vejret og koldt; oven i Købet havde vi stærk Modvind. Foruden de tidligere omtalte Fugle saa vi flere Mursejlere (*Cypselus apus*) og hørte Rørdrummens (*Botaurus stellaris*) ejendommelige Brøl. Græsset paa Engene stod højt og i fuld Blomst, men desværre formaaede jeg ikke at bestemme de forskellige Græsarter; ogsaa Kornet var ret højt, og Vinden satte Straaet i bølgende Bevægelse. Vi slog ind paa en Markvej, der førte til et lille Hus, som var tomt, og syntes tidligere at have tjent som Stald. Herfra gik vi sydpaa langs en Kornmark, og da vi drejede om Hjørnet af den, opdagede vi

foran os en Flok Trapper. Skyndsomst dukkede vi os, men Dyrene havde dog allerede bemærket os, thi de spejdede med højt løftet Hoved over i den Retning, hvor vi stod. De stod alle — 12 Stykker — i en Række; efter Størrelsen at dømme vare de alle Hanner. Afstanden fra os kan vel have været 250 Meter, men Solen var nu brudt frem, og en god Kikkert tillod os i gunstig Belysning nøje at iagttage Fuglene, forsaavidt de ikke vare dækkede af det høje Græs. Efter at baade Iagttagerne og de iagttagne havde forholdt sig rolige i henved 10 Minutter, lettede Trapperne og fløj bort med langsomme Vingeslag, ret lavt over Jorden — et pragtfuldt Syn! En af Fuglene fløj forrest, og de andre fulgte den i ret stor Afstand; den forreste satte sig ogsaa ret langt fra de andre ned paa en Eng. Senere paa Dagen saa vi flere Gange enkelte flyvende Trapper.

Selv om vi nu mere end en Gang havde iagttaget Trapperne tildels rigtig godt, saa havde vi dog endnu det Ønske at se deres Færd saa nær ved som mulig, og hertil opflammede os ogsaa Naumanns Skildring af, hvad han havde set fra sin skjulte Iagttagelsesplads. Vi besluttede da at tage ud en Aften og tilbringe Natten ude i Engen for om mulig at faa Lejlighed til at iagttage Trapperne ved Daggry. Det før omtalte Hus, som staar midt paa Marken, syntes os vel egnet til Ophold i et Par Nattetimer. Den 20 Juni udførte vi denne Plan, og Kl. 10³/₄ om Aftenen stod vi — foruden Krüger tog ogsaa hans Broder Del i Turen — ud af Toget og begav os paa Vej i den mørke Nat henad Huset til, en Vandring paa omtrent ³/₄ Mil. Vejret, der hidtil havde været smukt og varmt, var desværre nu bleven daarligt; det var køligt, blæste lidt, og fjernt paa den østlige Horizont saa vi Kornmod. Vi hørte foruden nogle Frøkvæk, Rørdrummen brøle svagt men regelmæssigt i lang Afstand, medens Sivsangeren med Afbrydelser lod sin Sang høre. Vort Haab om at faa en smuk Nattekoncert af Fuglene at høre gik desværre ikke i Opfyldelse, sikkert paa Grund af det daarlige Vejr. Da vi vare komne til Huset, lavede vi os et primitivt Leje, og snart faldt Krügers Broder fast i Søvn. Jeg forsøgte at sove, men det lykkedes ikke, og Krüger gik det næsten ligesaa. Kl. 2¹/₂ begyndte Gøgen at kukke og Lærken at synge, og da det begyndte at blive lyst, sneg jeg mig forsigtig ud for at se efter Trapperne. Krüger kom lige bagefter mig, og i det tidlige

Morgengry foretog vi et forsigtigt Spejdertogt omkring i Nærheden af Huset, da vi ingen Trapper kunde se fra Døren. Det var meget ubehageligt at vade om i det høje dugvaade Græs, men det lykkedes os at faa Øje paa en Flok Trapper paa en nylig slaaet Eng omtrent 50 Meter borte. Men desværre var det ikke lyst nok endnu, saa at vi først saa Fuglene, da de fløj op. Vi gik tilbage til Huset, lavede Kaffe, og gik saa ud for at søge efter Trapperne; vi fik ganske vist enkelte at se, men altid kun i stor Afstand; en Sumphornugle (*Otus brachyotus*) fløj op, en Græshoppesanger hvislede sin ensformige Sang, to Horsegøge tegnede sig mod den blaa Himmel, og paa en Pæl kukkede en Gøg med hængende Vinger og løftet Hale, som den bevægede ligesom i Takt med sit Skrig, medens to andre Gøge opholdt sig i et Piletræ nærved. Ved en anden Pilebusk et Par Hundrede Meter borte sad en Fugl, som jeg antog for en Rørdrum, men desværre var Afstanden for stor til, at vi nøje kunde bestemme dens Art. Om Morgenen vendte vi tilbage til Berlin.

Den 23 August besøgte vi atter Egnen og havde den Glæde at ledsages af vor danske Ven, Rob. J. Olsen. Himlen er delvis skydækket, og en stærk Vind blæser; Markerne ere mejede, men Havren ser man endnu staa i Neg; ogsaa Engene ere for Størstedelen slaaede, og Høet sat i Stakke og Hæs, medens en Del Græs endnu ligger paa Skaar. Vandet er fuldstændig svundet fra Engene, og der er kun lidt Vand i Kanalerne. Egnen har igen skiftet Udseende men ikke til sin Fordel. Fuglelivet er blevet sparsommere, kun enkelte Kornværlinger, Tornirisker, Gule Vipstjerter, Digesmutter, Gulspurve og Krager lade sig se, og kun sjældent faar man Øje paa en Kærhøg, en Blaaheg eller en Taarnfalk. I større Antal ses kun Forstuesvalerne og en stor Flok Stære, som forfølges af en Rovfugl, der imidlertid ikke havde noget Udbytte af Jagten, saa længe vi iagttog den. Vi vare allerede dygtigt kede af slet ikke at faa nogle Trapper at se, men om Eftermiddagen lykkedes det os dog at faa Øje paa en Flok. Der var 14, som igen opholdt sig ret langt fra os; vi prøvede paa at komme nærmere, men de havde opdaget os for tidligt og fløj bort. Vi fulgte efter dem, og selv om det ikke lykkedes paa Grund af utilstrækkelig Dækning at komme synderlig nær, saa kunde vi dog fastslaa deres Opholdssted for en anden Gangs Skyld; paa et Stykke med kort Græs fandtes ret talrige Ekskrementer, Fjer og Steder, hvor Græsset

var trykket ned, formodentlig Hvilesteder for Trapperne. En anden Plads bar Vidnesbyrd om, at et ret stort Antal Fugle hyppig fandtes her, og Olsen formodede, vel med Rette, at det var en Plads, som Fuglene jævnlig benyttede til Natteleje.

Da vi 1 November igen besøgte Egnen, var Tørheden paa Grund af den lange regnløse Periode endnu større end ved sidste Besøg. Der var kun ganske faa Fugle at se: Irisker, Kornværinger, Musvitter og Blaamejser, Krager og Skader, en Musvaage, adskillige Urhøns, en Flok Vildgæs paa henved 50 og omtrent 12 Trapper.

Forhaabentlig kan jeg en anden Gang ogsaa give nogle Meddelelser om Trapperens Yngleforhold.

KVÆKERFINKEN (FRINGILLA MONTIFRINGILLA) SOM DANSK YNGLEFUGL.

AF

N. CHRISTIANSEN.

Naar man færdes i vore Bøgeskove i Vinterhalvaaret, vil man som Regel ikke kunne undgaa at lægge Mærke til nogle smukke Smaafugle, der hoppe livligt og stadigt kvidrende omkring, helst i Nærheden af Veje og Gangstier; jeg tænker paa Kvækerfinken. Hannens smukke brandgule Strube og Forbryst samt dens spraglede Ryg og hvide Overgump (Vinterdragt) falder let i Øjnene; Hunnen derimod har et mere ensfarvet og overvejende brunligt Udseende. Det er en udpræget Skovfugl, og da Bøgens Frugter ere dens kæreste Føde, færdes den, som sagt, fortrinsvis ved Veje og Stier, hvor den nedfaldne Bog er lettere tilgængelig end i selve Skovene, hvor Løvet dækker Jorden tæt; falder der megen Sne, fortrækker den hyppigt til Byerne, og søger i disses Parker og Haver Frø og Bær. Den kommer hertil i sidste Halvdel af Oktober og rejser første Halvdel af Maj, og dens Hovedynglesteder ere, som bekendt, vore nordlige Nabolande, men enkelte blive dog undtagelsesvis for at yngle hos os. Som meddelt i A. Fløystrups Artikel i Tidsskriftets forrige Hefte, yngede den paa Assistents Kirkegaard i Sommeren 1908, og i Aaret 1878 yngede et Par i Sorgenfri Slotspark i et stort Egetræ (nu fældet) ved Gangstien, der gaar fra Stentrappen ved